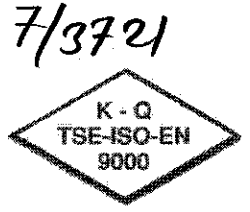




T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı



Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/2580 /149/
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13.1 Temmuz 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/05/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6640 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR'a ait 7/3721 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

ADANA MİLLETVEKİLİ NEVİN GAYE ERBATUR'UN 7/3721 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

4857 sayılı İş Kanunu'nun 77 nci maddesinde: "İşverenler, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak, işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.

İşverenler işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek, işçileri karşı karşıya bulundukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek zorundadırlar. Yapılacak eğitimin usul ve esasları Çalışma ve sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir." denilmektedir. Kanunda bahsi geçen yönetmelik, "Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" adı altında Bakanlığımızca düzenlenmiş olup, 07/04/2004 tarih ve 25426 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Yönetmelik'de; işverenlerin ve işçilerin yükümlülükleri, eğitimin amacı, eğitim programlarının belirlenmesi, düzenlenmesi, konuları, içeriği, eğitimi verebilecek kişi ve kuruluşlar v.b. konulara yer verilmiştir. Yönetmeliğin "Eğitimi Verebilecek Kişi ve Kuruluşlar" başlıklı 15 inci maddesinde;

"İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde; uzmanlık konularına göre, iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik eleman ile işyeri hekiminden yararlanılacağı gibi, verilecek eğitimin çeşidine göre, bu hizmeti veren veya vermeye yetkili kurum, kuruluş ya da firmalardan, eğitim amaçlı merkezlerden, işçi veya işveren kuruluşlarınca kurulan eğitim vakıflarından, işveren ve işçi kuruluşları veya bunlar tarafından birlikte oluşturulan ortak eğitim merkez ve birimlerinden, iş sağlığı ve güvenliği konularında İş Müfettişi olarak görev yapmış olanlardan yararlanılabilir. Uzman kişi veya kuruluşlardan hizmet alınması durumunda çalışanlara verilecek eğitimin, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen hususları kapsayacak şekilde uygulanmasından işveren sorumludur" hükmü yer almaktadır. İlgili maddeden de anlaşılacağı üzere eğitim verme yükümlülüğü işverenlere aittir.

3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun" un 4947 sayılı kanunun 24 üncü maddesi ile değişik 30 uncu maddesi gereği "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi" bağlı kuruluş olarak yer almıştır. Söz konusu merkez, işverenlerin talepleri doğrultusunda işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini düzenlemekte, eğitici olarak çoğunlukla Bakanlığımız iş müfettişleri ile konusunda uzman kişiler görevlendirilmektedir.

Eğitim konusu yukarıda da açıklandığı gibi işverenin sorumluluğunda olmakla birlikte, Bakanlığımız iş sağlığı ve güvenliği konusunda toplumsal duyarlılaştırma ve bilgilendirmeyi sağlamak için başta sosyal taraflar olmak üzere diğer paydaşları da kapsayan birçok seminer ve toplantı düzenlenmektedir. Son yıllarda özellikle uyumlaştırılan AB mevzuatının getirdiği yeniliklere ve bu kapsamda yayımlanan Yönetmelikler kapsamındaki faaliyetlerimiz Ekte yer alan tabloda özetlenmiştir.

"Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in "Ölçme ve Değerlendirme" başlıklı 16 ncı maddesinde;

"Verilen eğitimin sonunda bir ölçme ve değerlendirme yapılır. Değerlendirme sonuçlarına göre eğitimin etkin olup olmadığı belirlenerek yeni eğitime ihtiyaç duyulup duyulmadığına karar verilir" hükmü bulunmaktadır. Buradan anlaşılacağı üzere eğitimin ölçme ve değerlendirmesi işverenlerce yapılmakla birlikte, işyerinde yapılan teftişler sırasında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği incelenmektedir.

İşyerlerinin teftişi Bakanlığımız İş Müfettişleri tarafından, her yıl hazırlanarak Bakan Onayı ile uygulamaya konulan aylık teftiş programları gereğince çeşitli sektörlerden işyerleri, çalışma hayatı ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine göre, iş sağlığı ve güvenliği ile işin yürütümü yönlerinden denetlenmektedir. Türkiye genelinde İş Sağlığı ve İş Güvenliği yönünden yapılan tüm bu programlı denetimlerde amaç, proaktif yaklaşım çerçevesinde, işyerlerinde olabilecek meslek hastalığı ve iş kazalarını önlemeye yöneliktir.

Bakanlığımız İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, Sanayi ve Ticarete İş Teftişi Hakkındaki 81 Sayılı Uluslararası Çalışma Sözleşmesi ile 4857 sayılı İş Kanunu ve 3146 Sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunu hükümleri uyarınca, çalışma hayatının teftiş ve denetimini Türkiye çapında görev yapan 302 sosyal, 257 teknik olmak üzere toplam 559 İş Müfettişi tarafından yürütmektedir.

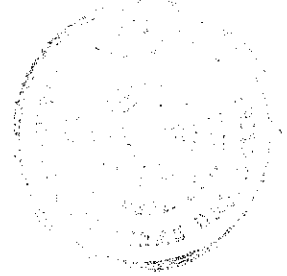
İş Sağlığı ve Güvenliği yönünden 2007 yılında 10.625 genel teftiş, 1.231 kontrol teftiş ve 15.644 inceleme teftiş olmak üzere toplam 27.500 teftiş yapılmıştır.

Programlı teftişler dışında, iş kazası ve meslek hastalığı bildirimleri de dahil olmak üzere, kurma izni, işletme belgesi ve diğer bireysel şikayet konuları da mevcut müfettiş kadrosu ile incelenmektedir. Bunun yanı sıra Avrupa Birliği Müktesabatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı çerçevesinde, Avrupa Birliği Konsey Direktifleri de esas alınarak 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca yeni yönetmelikler çıkarılmış olup, bu yeni yönetmeliklerde yer alan yeni yaklaşımlar çerçevesinde Bakanlığımız tarafından sosyal tarafların da etkin katılımı sağlanarak, sektör bazında "Proje Teftişleri" yürütülmeye başlanılmıştır. Proje teftişlerindeki amaç, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için gerekli sağlık ve güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlamak, işyerlerindeki ortak genel problemleri belirlemek ve tüm ilgili tarafların da katılımıyla bu sorunlara çözüm önerileri ve tedbirleri ortaya koymak ve sektör ile ilgili veri toplamaktır. Proje teftişleri amacıyla sektör seçiminde de, iş kazalarının veya meslek hastalıklarının yoğun olduğu sektörler öncelikli olarak ele alınmaktadır.

İş kazaları, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişe yetkili İş Müfettişleri tarafından (Teknik), iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tüm mevzuat hükümleri göz önünde bulundurularak incelenmektedir. Yapılan bu incelemelerde, meydana gelen kazanın sebepleri, bu ve benzeri kazaların bir daha meydana gelmemesi bakımından alınması gerekli tedbirlerin neler olduğu ayrıntılı olarak araştırılmakta ve incelenmektedir. Bakanlığımız, iş kazaları ve meslek hastalıklarının meydana gelmemesi, sağlıklı ve güvenli bir işyeri ortamı tesis edilmesi ile iş sağlığı ve güvenliği kültürünün başta konu ile ilgili sosyal taraflar olmak üzere, toplumun her kesiminde oluşturulması için gerekli her türlü çalışma ve hassasiyeti göstermektedir.

4857 sayılı İş Kanunun 77 nci maddesi gereği işyerlerinde önlem alma yükümlülüğüne sahip işverenler olmak üzere, tüm sosyal taraflar, sivil toplum örgütleri ile birlikte koordineli bir çalışma ile istenilen sonuca ulaşılması mümkün olacaktır.

4857 Sayılı İş Kanununda yukarıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve yapılan denetimlerdeki uyarılara rağmen gerekli düzenlemeleri yapmayan işveren veya işveren vekillerine mevzuatımızla belirlenen kurallar çerçevesinde, idari para cezası, işin durdurulması ve işyerinin kapatılması müeyyideleri uygulanmaktadır. 2007 yılında kapatma ve durdurma talep edilen işyeri sayısı 23' dür.



PROJELERİ	GENEL AMACI	UYGULAMA SÜRESİ/YILI	PROJE SAHİBİ KURUMUN KAZANIMLARI	SOSYAL ORTAKLAR	İLGİLİ AB DİREKTİFİ	SOSYAL TARAF LARA YÖNELİK FAALİYETLER
Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliğinin artırılması Projesi (İdari ve Mali İşbirliği)	Türkiye'deki iş sağlığı ve güvenliği standartlarını, AB standartlarına uydurmak, Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelere işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kural ve yönetmeliklerinin uygulanması için etkili ve verimli bir sistemin geliştirilmesine katkıda bulunmak.	2004-2006	Kurumsal kapasitenin artırılması	-İşçi ve işveren sendikaları -İlgili kuruluşları, -Sivil kuruluşları	89/391/EEC ve diğer yavru direktifler	- 10 ilde sosyal taraflara ve diğer paydaşlara yönelik güvenlik kültürü seminerleri -İşveren sendikaları temsilcilerine yönelik çalıştay -İşçi sendikaları temsilcilerine yönelik çalıştay -Sosyal taraflara ve diğer paydaşlara yönelik eğitimler (Not: Etkinliklerde 89/391/EEC başta olmak üzere AB müktesebatı kapsamındaki konular ele alınmıştır) -Basılı ve görsel materyallerin hazırlanması ve dağıtılması
Kişisel Koruyucu (KKD) donanımların Gözetimi ve Etkinliğinin artırılması Projesi	Türkiye'de kişisel koruyucu donanımların piyasa gözetimini ve denetiminin güçlendirilmesi.	2005-2006	Kurumsal kapasitenin artırılması	-KKD İmalatçıları ve ithalatçıları -Tüketici Dernekleri -İşçi ve işveren sendikaları	89/656/EEC ve 89/686/EEC	-Sosyal taraflara ve diğer paydaşlara yönelik eğitimler ve duyarlılaştırma ve bilinçlendirme seminerleri -Paydaşların yapmış olduğu etkinliklere İSGGM ve İSGÜM'den uzman katkısı -Basılı ve görsel materyallerin hazırlanması ve dağıtılması
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Şartlarının iyileştirilmesi Projesi (IPA kapsamında)	Çalışanların çalışma yaşamındaki sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi ve ilgili AB müktesebatının Türkiye'de uygulanmasının sağlanması (özellikle maden, metal ve inşaat sektörü odaklı)	2008-2010	Kurumsal kapasitenin artırılması	-İşçi ve işveren sendikaları -İlgili kuruluşları, -Sivil kuruluşları -İnşaat, maden ve metal sektöründeki işverenler ve işçiler	89/391/EEC ve diğer yavru direktifler	İş tanımı (ToR) hazırlıkları devam etmektedir. Proje bileşenleri kapsamında sosyal taraflara yönelik birçok eğitim ve duyarlılaştırma faaliyeti yer almaktadır.
Avrupa İş Sağlığı ve	10 ülkedeki İSG eğitim ve	2005-2007		-İşçi ve işveren	89/391/EEC	Avrupa İSG Eğitim ve Öğretim standardı

7/3721

İletişim Sistemleri, Büyük Üstüriyel Kazalar ve est	İlgili Bakanlıklar, İşçi ve İşveren Sendikaları, Memur Sendikaları, Üniversiteler, Meslek örgütleri, Meslek Sendikaları, Toplum Kuruluşları	96/82/EC 83/477/EEC 91/382/EEC 2003/18/EC	Seminer	
Ülke, Türetim, Ekranlı İş Ekipmanları, Taşıma, Biyolojik nlar	Bilgi Alışverişi	2003/10/EC 2002/44/EC 89/656/EEC 90/270/EEC 90/269/EEC 89/655/EEC 95/63/EEC 2001/45/EC 2000/54/EC	Seminer	
İnşaat işçilerinin korunması ve işyeri güvenliği	Bilgi Alışverişi	89/391/EEC 92/85/EEC	Seminer	
İRİKLİKLERİ	PROJE SAHİBİ KURUMUN KAZANIMLARI	İLGİLİ AB DİREKTİFİ	SOSYAL TARAFILARA/YARARLANICILARA YÖNELİK FAALİYETLER	
İnşaat İş Sağlığı ve Güvenliği Kampanyası (GGGM, İNTES ve YOL-İBBİRLİĞİ)	UYGULAMA SÜRESİ /YILI	2006-2007	İşçi ve İşveren Sendikaları, Üniversiteler, Meslek örgütleri, Toplum Kuruluşları	-10 ilde düzenlenen bilinçlendirme seminerleri -Başlı ve görsel materyallerin hazırlanması ve dağıtılması - http://insaat.isggm.gov.tr adı ile kurulan web sitesi
İnşaat Sektöründe İş	2007-2008	89/391/EEC	Maden işletmeleri	-5 ilde düzenlenen bilinçlendirme

İşçi ve Güvenliği (İSGGM ve Maden Odası)	uyumlaştırılan İSG mevzuatı, uygulamaları ve karşılaşılabilecek muhtemel riskler konusunda bilinçlenmelerini sağlayarak; iş kazası sayısını ve kaza sonucunda meydana gelen maddi ve manevi zararları azaltmak, çalışanların meslek hastalıklarından korunmalarını sağlamak	2006-2008		İşçi ve işverenleri	92/104/EEC 92/91/EEC	seminerleri -Basılı ve görsel materyallerin hazırlanması ve dağıtılması - http://maden.isggm.gov.tr adı ile kurulan bir web sitesi
İşçilik Kapsamında İş Güvenliği ve GMM ve MPM İşbirliği	Verimlilik kapsamında iş sağlığı ve güvenliği ile ergonomi alanlarında Türkiye'nin gereksinimleri doğrultusunda çeşitli araştırma ve eğitim faaliyetlerinde işbirliği	2006-2008		Çeşitli sektörlerden işçi ve işverenler	89/391/EEC	Farklı hedef gruplara farklı eğitim modülleri uygulanmaktadır (7 ilde gerçekleştirildi)
Sanayilerde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi (İSGGM, ÇASGEM, DOK ve GİSPİR İşbirliği)	Tersanelerde önleme politikalarının geliştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulması, kalıcı ve sistematik iyileşme sağlanması, ilgili taraflara rehberlik edilmesi, iş sağlığı ve güvenliği yönünden yeni yaklaşımın etkin kılması	2008-2010		Gemi İnşa Sanayi Asıl İşverenler Alt İşverenler İSG profesyonelleri ve Mühendisler İşçiler	89/391/EEC ve diğer yavru direktifler	-Eğitim -Tersanelerde risk değerlendirilmesi çalışmaları -İşyeri ölçüm ve analizleri -KKD piyasası gözetimi denetimi
İSG ve Almanyaya BGAG'den Akademik İşbirliği	Genel Mütürlük uzmanları ve eğitimcilerinin niteliklerinin geliştirilmesi, uluslararası normlara uygun, kaliteli ve etkin seviyede ortak eğitimler ve projeler yürütmek ve bugüne kadar gerçekleştirilen işbirliğini geliştirerek sürdürülmesi	2006-2009	Personel eğitimi	Kamu kuruluşları, işçiler, işverenler, İSG profesyonelleri, Mühendisler, Öğrencileri	89/391/EEC ve diğer yavru direktifler	-İnteraktif eğitim teknikleri kullanarak farklı hedef gruplara farklı eğitim modülleri uygulanmıştır (örnek çalışmalar) - Özel sektörde yer alan mühendislere ve İSG profesyonellerine uygulamalı gürlütü ve ergonomi eğitimi
Almanya İnşaat Sektörü İşbirliği	İnşaat sektörü çalışanlarının bilgi ve beceri düzeyini yükseltmek, bu alanda yönetici, uzman ve eğitimcilerin niteliklerini geliştirmek, ortak projeler yapmak ve nihai hedef olarak bu sektörde iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi	2007-2010	Personel eğitimi		92/57/EEC 89/654/EEC	-İnşaat sektörüne yönelik İSG el kitabı (sosyal taraflara dağıtım aşamasında) -Üniversite öğrencilerini İSG konusuna teşvik için poster yarışması

7/1372